

ZŠ Pardubice - Studánka
Pod Zahradami 317

**Pracovní listy z Přírodopisu
6. - 9. ročník**

2008

Pracovní list č.1 ČLENOVCI

1. Nejstarším členovcem je, který se vyskytoval v a byl nalezen francouzským objevitelem.....
..... Podle něho dostalo místo nálezu název.....
..... a nachází se v Praze.
2. Uveď způsoby dýchání u členovců a příklady zástupců členovců, kteří tak dýchají.
Doplň tabulku:

Způsoby dýchání	Zástupci členovců

3. Tělo členovců se skládá ze třech nebo dvou částí.
Tři části se nazývají:.....,,
Dvě části se nazývají:.....,
4. Které 3 velké skupiny (třídy) patří mezi členovce?
.....,.....,.....
5. Tělo křížáka obecného je složeno:
a) z hlavy, trupu, zadečku
b) z hlavohrudi, zadečku
c) z klepítek, hrudi, zadečku
6. Místo, ze kterého křížák vytlačuje tekutinu tuhnoucí v pavučinové vlákno , se nazývá.....
7. Spoj tak, aby vznikla pravdivá tvrzení.

1. trubicovité srdce	a) složené tělo
2. hlavohruď a zadeček	b) ústní ústrojí
3. klepítka	c) vytlačování tekutiny
4. snovací bradavky	d) základ cévní soustavy
8. Pavoukovci s velmi dlouhými a tenkými končetinami se nazývají.....
9. Roztoč - klíště je:
a) živočich, žijící v půdě, rozkládající odumřelé organismy
b) parazit rostlin, na člověku neparazituje
c) je přenašeč původců některých nebezpečných nemocí na člověka, protože může na člověku parazitovat - saje krev

- 10.** Spoj tak, aby vznikla pravdivá tvrzení popisu raka
1. delší tykadla	a) na povrchu těla
2. kratší tykadla	b) hmatové ústrojí
3. krunýř	c) čichové ústrojí
4. klepeta	d) chytání kořisti
- 11.** Vnější kostra raka je tvořena ústrojnou (organickou) látkou zvanou..... a neústrojnou (anorganickou) látkou.....
- 12.** Nejhojnější zástupci korýšů v našich stojatých vodách jsou:.....a

Pracovní list č.2 HMYZ

1. Základní části těla hmyzu jsou:.....,,

2. Spoj tak, aby vznikla pravdivá tvrzení:

1. chroust	a) ústní ústrojí savé
2. motýl	b) úú bodavě savé
3. komár	c) úú kousací
4. včela	d) úú lízací

3. K jednotlivým prostředím přiřaď druhy, které v nich žijí.

Prostředí: pole a půda, zahrady a sady, les, vodní prostředí, domácnost

Druhy: 1. blecha, 2. potápník, 3. mandelinka bramborová, 4. hrobařík, 5. bekyně mniška, 6. vlnatka krvavá, 7. vážka, 8. štěnice, 9. lýkožrout smrkový, 10. obaleč jablečný

Doplň tabulku.

Prostředí	Druhy

4. Seřaď podle časové posloupnosti stadia vývinu hmyzu od nejranějšího: a) larva, b) vajíčko, c) kukla, d) dospělec

1. stadium
2. stadium
3. stadium
4. stadium

5. Spoj tak, aby vznikla pravdivá tvrzení:

1. larva chrousta	a) nymfa
2. larva motýla	b) ponrava
3. larva vážky	c) najáda
4. larva saranče	d) housenka

6. Doplň chybějící jména rodů hmyzu:

- a) larvy i dospělci.....ožírají natě brambor
- b) potravou slunéčka sedmitečného je i, která cizopasí na ovocných stromech a rostlinách
- c) brouk, jehož larvy žijí pod kůrou smrků je.....

7. Nepřímý vývin jedince hmyzu probíhá:
- ve dvou stádiích
 - ve třech stádiích
 - ve čtyřech stádiích
8. Hmyz s proměnou dokonalou má tato stádia vývinu:
-
 -
 -
 -
9. Po odloupení kůry z usychajícího smrku se na jeho dřevě objevily pravidelné skupinky chodbiček. To způsobily larvy.....
10. Jmenuj tři druhy motýlů:
.....,.....,.....
11. Larvy komárů se vyvíjejí převážně ve stojatých vodách:
ANO - NE
12. Veš dětská klade vajíčka ve....., vajíčka se nazývají.....
13. Hmyz, který poškozují vlněné látky a oděvy se nazývá...
14. Ke sbírání pylu má včela na posledním páru končetin....do nichž shrnuje pyl.....
15. Vypiš jakou činnost vykonávají včely žijící v úlu:
- matka.....
 - dělnice.....
 - trubec.....
16. Včely dělnice vylučují mezi články zadečku vosk:
ANO - NE
17. Žihadlo včely je duté. Po bodnutí vytéká jed z.....
18. Napiš alespoň dva produkty, které nám včely poskytují:
.....,
19. Když se v úlu vylíhne nová matka, stará matka s částí včel opouští úl a většinou se usadí na nedalekém stromě. Tento shluk včel obklopující matku se nazývá.....

- 20.** Včely svými tanečky uvnitř úlu sdělují ostatním včelám:
- a) kterým směrem a jak daleko je dostatek potravy
 - b) že je nablízku nebezpečí
 - c) že nastal podzim

Pracovní list č.3 EKOSYSTÉMY

1. Co je to ekosystém?
 - a) společenství organismů
 - b) soubor životních podmínek
 - c) společenství všech živých organismů a životních podmínek na určitém místě
2. Ekosystémy dělíme dle zásahu a ovlivňování člověkem na:
 - a)
 - b)
3. Ekosystémy podle prostředí, ve kterém se nacházejí dělíme na:
 - a)
 - b)
4. Vytvoř tabulku s příklady ekosystémů.

	Vodní	Suchozemské
Přírodní(přirozené)		
Umělé		

5. Základem každého ekosystému jsou organismy (rostliny, živočichové, houby, mikroorganismy), kteří mezi sebou mají určitý vztah. Uspořádání potravních vztahů se nazývá.....nebo potravní pyramida.
6. Potravní pyramidu tvoří producenti, konzumenti, predátoři, rozkladči, cizopasnici. Znázorni potravní pyramidu se zastoupením těchto organismů a konkrétními příklady.
7. Organismy mezi sebou mají určité vztahy. Vysvětli a uveď konkrétní příklady:
 - a) predace
 - b) parazitismu
 - c) symbiózy

Pracovní list č.4 STAVBA ROSTLINNÉHO TĚLA

1. Orgány rostlin dělíme na podzemní a nadzemní. Označ orgány podzemní a nadzemní.

Orgány rostlin: kořen, list, květ, plod, oddenek, stonek

2. Nakresli rostlinu se všemi orgány a popiš je.

3. Nakresli a popiš kořenový systém.

4. Jaký význam má kořen pro rostlinu?

5. Oddenek je:

a) část květu

b) část plodu

c) podzemní plazivý stonek

Pracovní list č.5 STAVBA ROSTLINNÉHO TĚLA – STONEK

1. Spoj tak, aby funkce odpovídala orgánu rostlin:

Orgány	Funkce
Kořen	Podzemní plazivý stonek
Stonek	Orgán rozmnožování
Oddenek	Upevňuje rostlinu v půdě
List	Nese listy, květy, plody
Květ	Orgán fotosyntézy
Plod	Vzniká při opylení a oplození květů

2. Rostliny rozdělujeme na dřeviny a byliny podle:

a) stavby listu b) stavby stonku c) stavby květu

3. Rostliny jako lípa, dub, buk mají stonek.....,
rostliny jako hluchavka, kopretina mají stonek.....

4. Letokruh je přírůstek dřeva za období:

a) 1 rok b) 1 měsíc

a hlavní stonek stromů se nazývá.....

5. Spoj tak, aby vznikla pravdivá tvrzení:

1. stvol a) olistěný stonek

2. stéblo b) bezlistý stonek

3. lodyha c) tenký, článkovaný stonek s kolénky

Uveď příklady rostlin jednotlivých typů stonků a nakresli.

Pracovní list č.6 STAVBA ROSTLINNÉHO TĚLA - LIST

1. List je orgánem fotosyntézy. Jaký význam má fotosyntéza?

2. List se obvykle skládá z:

- a)
- b)
- c)

Nakresli a popiš list.

3. Nakresli a popiš konkrétní příklady jednoduchého a složeného listu.

4. Nakresli postavení listů na stonku a uveď konkrétní příklady:

- a) střídavé
- b) vstřícné
- c) přeslenité
- d) v přízemní růžici

5. Spoj tak, aby vznikla pravdivá tvrzení a nakresli:

1) kukuřice	a) síťnatá žilnatina
2) líska	b) souběžná žilnatina

**Pracovní list č.9 ZAKRESLENÍ ROZDÍLŮ LISTŮ JAVORŮ
V AREÁLU ŠKOLY**

1. Najdi a nakresli rozdíly mezi javory v areálu školy:

a) JAVOR KLEN

b) JAVOR MLÉČ

c) JAVOR BABYKA

**Pracovní list č.10 ZAKRESLENÍ ROZDÍLŮ LISTŮ DUBŮ
V AREÁLU ŠKOLY**

1. Najdi a nakresli rozdíly mezi duby v areálu školy:

a) DUB LETNÍ

b) DUB ZIMNÍ

c) DUB ČERVENÝ

**Pracovní list č.11 ZAKRESLENÍ A POPSÁNÍ ROZDÍLŮ
JEHLIČNANŮ V AREÁLU ŠKOLY**

1. Najdi a nakresli rozdíly jehličnanů v areálu školy:

a) BOROVICE

b) JEDLE

c) SMRK

d) MODŘÍN

Pracovní list č.12 URČOVÁNÍ DŘEVIN V AREÁLU ŠKOLY

1. Žáci obdrží 10 dřevin , které rostou v areálu školy.
Úkolem je pomocí různých atlasů a dendrologických klíčů určit rodová i druhová jména předložených dřevin.

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

9)

10)

Pracovní list č.13 URČOVÁNÍ BYLIN V AREÁLU ŠKOLY

1. Žáci obdrží 10 bylin, které rostou v areálu školy. Úkolem je pomocí různých atlasů a botanických klíčů určit rodová i druhová jména předložených dřevin.

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

9)

10)

Pracovní list č.14 PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN

1. Zamyslete se nad tím, kolik času průměrně trávíte v zeleni a kolik času v místech, kde žádné rostliny nejsou.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24

1 políčko = 1 hodina

Vybarvěte políčka

Hnědá barva = hodiny (případně jejich části, rozdělené na 1/4 nebo 1/2), které trávíte v uzavřených místnostech bez rostlin (1 polosuchá květina se nepočítá)

Světle zelená barva = hodiny, které trávíte v místech s trochou zeleně (několik rostlin v pokoji)

Tmavě zelená barva = hodiny, které trávíte v zeleni (les, park)

Proč je lepší být více času se zelenými rostlinami než bez nich? Jaký má zeleň význam a funkci?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Zkuste odpovědět na otázky týkající se pěstování rostlin.

1. Nabobtnáváním semen klíčení rostlin

- a) zpomalíme
- b) urychlíme
- c) znemožníme

2. Hydroponie je
 - a) pěstování rostlin v roztocích místo v půdě
 - b) pěstování rostlin téměř bez vody
 - c) pěstování rostlin pod vodou

3. Mezi pnoucí rostliny patří
 - a) fazole
 - b) břečťan
 - c) povíjnice

4. Sukulent je rostlina
 - a) nesnášející sucho
 - b) odolná vůči suchu
 - c) vlhkomilná

5. Kaktusy jsou původem
 - a) z Ameriky
 - b) z Afriky
 - c) z východní Asie

6. Epifyt je
 - a) rostlina, která roste jen na určitém místě
 - b) rostlina, jejíž kořeny visí volně na vzduchu
 - c) rostlina, která nemá zelené listy

7. Hřížení rostlin je
 - a) jev, kdy rostliny podepírají navzájem samy sebe, nepotřebují další oporu
 - b) roubování rostlin
 - c) umělé rozmnožování

8. Chlorofyl je
 - a) zelené rostlinné barvivo
 - b) hnojivo podporující růst rostlin
 - c) umělé opylení

9. Rostlinné řízky jsou
 - a) řezané květiny
 - b) části rostlin, které zakořeňujeme
 - c) odřezané suché části rostlin

10. Kompost je
 - a) kompot z celých rostlin
 - b) zvláštní tvarovaný typ truhlíku
 - c) hnojivo ze zetlelých rostlinných zbytků

Pracovní list č.15 PRVNÍ POMOC

1. Nakresli dva stejné obrázky horní končetiny. Do jednoho obrázku zakresli žilní krvácení a do druhého tepenné. Zdůvodni a uveď způsob ošetření obou poranění.

a) žilní krvácení

b) tepenné krvácení

.....
.....
.....

.....
.....
.....

2. Napiš postup při poskytování umělého dýchání z úst do úst.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Na lyžařském výcviku Jirka upadl a začal si stěžovat na silnou bolest v holenní kosti. Popiš, jak postupovali jeho spolužáci při poskytování předlékařské pomoci. Co mohli použít jako improvizovanou dlahu?

.....
.....
.....
.....

4. Uveď, kdy použiješ uvedená telefonní čísla k přivolání pomoci:

150.....
155.....
158.....

156.....
112.....

5. Při práci v chemické laboratoři může dojít k poleptání kyselinou nebo hydroxidem. Připomeň si, jak ošetřit poleptané místo.

.....
.....
.....

6. Navrhni, čím by měla být vybavena domácí lékárnička.

.....
.....
.....

Pracovní list č.16 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

1. Světová zdravotnická organizace (WHO) v roce 1947 stanovila definici zdraví a nemoci. Napiš, jak bys definoval zdraví člověka ty. Co přispívá ke zlepšení zdraví?

.....
.....
.....
.....
.....

2. Zamysli se nad těmito neúplnými větami a doplň je:

Zdravá osoba je ta, která.....
Zdravá rodina je ta, která.....
Zdravá společnost je ta, která.....
Zdravá škola je ta, která.....
Zdravé pracoviště je to, které.....
Zdravé prostředí je to, které.....

3. Z uvedených faktorů ovlivňujících naše zdraví vyber a podtrhni pět, které považuješ za nejdůležitější:

místo a prostředí, kde žijeme	vzdělání	peníze
genetické dědictví	pohlaví	rodinné vztahy
životní styl	zdravotní péče	zdravá výživa

4. Vysvětli rozdíl mezi tělesným a duševním zdravím:

.....
.....
.....

5. Napiš, které orgány poškozují uvedené zdraví škodlivé látky:

ALKOHOL.....

NIKOTIN.....

HEROIN.....

6. Spoj pojmy v obou sloupcích tak, aby správně vyjadřovaly vliv znečištění prostředí na lidské zdraví (k jednomu údaji může vést více šipek):

kyselá dešť

alergie

chemická hnojiva

zánět průdušek

odpadní látky ve vodě

žloutenka

oxid siřičitý ve vzduchu

střevní potíže

Pracovní list č.18 PŘÍRODNÍ POCHODY – SOPEČNÁ ČINNOST

1. Vnitřní energie Země se projevuje:
 - a) sopečnou činností
 - b) klimatickými změnami
 - c) zvětráváním
 - d) pomalým zvyšováním teploty ovzduší
2. Sopečnou činnost může člověk:
 - a) ovlivňovat
 - b) ovlivňovat jen z části
 - c) předvídat
 - d) využívat
3. Aktivní sopky se nacházejí:
 - a) na dně oceánů
 - b) na souši i na dně oceánů
 - c) pouze na souši
 - d) na souši jen v nížinách
4. Magmatický krb je:
 - a) vyvřelý útvar
 - b) vyhaslá sopka
 - c) místo pod vulkánem, kde se hromadí magma
5. Výrony plynů a horkých par patří k průvodním jevům sopečné činnosti:

ANO – NE
6. Teplé prameny v okolí sopek nazýváme:
 - a) vulkány
 - b) vřídla
 - c) sopečná jezírka
 - d) krátery
7. Gejzír je:
 - a) sopečné jezero
 - b) místo, kde na povrchu vyvěrá horká láva
 - c) místo, kde voda vystřikuje v pravidelných intervalech na povrch
8. Ze sopečných plynů se vylučuje žlutý nerost:
 - a) sfalerit
 - b) zlato
 - c) síra
 - d) galenit
9. Nakresli a popiš schéma sopky:

Pracovní list č.19 PŘÍRODNÍ POCHODY - ZEMĚTŘESENÍ

1. Vrásnění a zlomy patří do horotvorné činnosti:
ANO - NE

2. Horotvorná činnost je děj, při kterém:
 - a) dochází k obrušování ostrých štítů hor
 - b) vzniká příkrá údolí působením ledovce
 - c) vznikají celá pohoří

3. Mezi pásemná pohoří patří:
 - a) Alpy
 - b) Krkonoše
 - c) Krušné hory
 - d) Himaláje

4. Ohnisko zemětřesení se nazývá.....a místo na povrchu Země nad tímto ohniskem se nazývá.....

5. Spoj tak, aby vznikla pravdivá tvrzení:
 1. seizmograf a) záznam průběhu zemětřesného vlnění
 2. seizmogram b) stanice na měření síly zemětřesení
 - c) fotografická zachycení zemětřesení
 - d) přístroj zachycující otřesy země

6. Může být území naší republiky vážně ohroženo katastrofálním zemětřesením?
ANO - NE

7. Nakresli a popiš schéma zemětřesení:

Pracovní list č.20 KOLOBĚHY V PŘÍRODĚ

1. Doplňte věty slovy z nabídky:

mlhy, jínovatka, sníh, rosa, kroupy, déšť

Mezi vodní srážky vznikající ve výšce patří.....

Při zemi vznikají.....

Znázorni a popiš koloběh vody v přírodě:

2. Znázorni a popiš horninový cyklus: